

Vastaus kirjalliseen kysymykseen maahanmuuttajataustaisesta katu-jengirikollisuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Olli Immosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 302/2022 vp:

Aikooko hallitus kiristää maahanmuuttolakeja tuntuvasti, jotta maahanmuuton ongelmat, kuten jatkuvasti paheneva katu-jengirikollisuus, saadaan estettyä ja

uskooko hallitus edelleen, että Suomen omien ja muiden maiden kokemusten valossa nyt nähtävät ilmiöt ja ongelmat ovat tilapäisiä ja että ne eivät pahene entisestään, kun maahan-tulijoiden määrä kasvaa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen maahanmuuttopolitiikka perustuu hallituksen linjauksiin, EU:n maahanmuutto- ja turva-paikkapolitiikkaan sekä kansainvälisiin sopimuksiin. Maahanmuuton ongelmiin ei vastata kiristämällä maahanmuuttoa koskevia sääntöjä; Suomi tarvitsee maahanmuuttoa. Sen sijaan on katkottava ketjut, joissa rasismi-syrjäytyminen-jengiytyminen-rikollisuus johtavat ikäviin kehityskulkuihin. Tämä ei ole pelkkä maahanmuuttoon liittyvä ongelma, vaan kyse on sisäisen turvallisuuden ytimessä olevasta ilmiöstä, aivan kuten huono-osaisuuden periytyminenkin. Syrjäytymiskehitys aiheuttaa vakavan uhan Suomen sisäiselle turvallisuudelle. Puuttumisella syrjäytymiseen ja rasismiin estämme jengiytymistä, väkivaltaista radikalisoitumista ja ennaltaehkäisemme rikollisuutta. Vailla oleskeluoikeutta olevien määrän lisääntyminen ja varjoyhteiskunnan syntyminen on estettävä.

Poliisin arvion mukaan aseistautuneita jengiläisiä on n. 100. Heistä vain osa on maahanmuuttajia tai maahanmuuttajataustaisia. On täysin selvää, että jengiytymiseen liittyviä ongelmia ei voida pysäyttää tai ratkoa maahanmuuttoa vähentämällä. Maahanmuuttajataustaisten jengiläisten ongelmat ovat hyvin pitkälle samoja kuin saman ikäisten suomalaisnuorten: ongelmat kotona ja koulussa, työttömyys, päihteet ja syrjäytyminen. Keskeisimmät työkalut näitä ongelmia torjuttaessa ja ratkottaessa ovat tehokas moniviranomaisyhteistyö, varhainen puuttuminen ja poliisin riittävät resurssit.

Suomessa oleskeleva ulkomaalainen on normaalissa rikosoikeudellisessa vastuussa teoistaan. Hänet tuomitaan rikoksesta rangaistukseen, kuten muutkin rikokseen syyllistyneet. Suomessa oleskeluvalla oleskeleva ulkomaalainen voidaan rikoksen perusteella myös karkottaa maasta, mikäli yksilöllisen arvioinnin perusteella voidaan todeta, ettei hän olisi vainon tai muun vakavan haitan vaarassa kotimaahansa palatessaan.

Kansalaisuuslain mukaan Suomen kansalaisuus myönnetään hakemuksesta, jos hakija ei ole syylistynyt muulla kuin rikesakolla rangaistuun tekoon eikä häntä ole määrätty lähestymiskieltoon. Kynnys puuttua oman kansalaisen oikeusasemaan poistamalla häneltä kansalaisuus on korkea, eikä kansalaisuutta voida ottaa pois, jos henkilöstä tulisi sen vuoksi kansalaisuudeton. Kansalaisuuslakia muutettiin vuonna 2019 siten, että kansalaisuuden voi menettää Suomen elintärkeitä etuja vastaan kohdistuneen rikoksen perusteella.

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti hallitus kiinnittää erityistä huomiota ihmisten turvallisuuden parantamiseen, uusiin turvallisuushyönteisiin varautumiseen ja turvallisuuden kokemuksen vahvistamiseen. Hallitus on ryhtynyt useisiin eri toimiin, joilla puututaan nuorten väkivaltaisen käyttäytymisen juurisyihin.

Rikollisuus ja erilaiset rikosilmiöt kehittyvät jatkuvasti osana ympäröivän yhteiskunnan kehitystä. Näin myös niin sanottujen katujengien osalta. Ilmiöiden kehittymistä seurataan ja haitallisiin kehityskulkuun puututaan monialaisella yhteistyöllä ja erilaisilla yhteiskunnan keinoilla. Syrjäytymistä ja kasautuvaa huono-osaisuutta torjumalla ehkäistään tehokkaasti myös jengiytymistä ja nuorten väkivaltaista käyttäytymistä. Keskeisessä roolissa tässä työssä ovat nuoren elämäntilannetta oikeaan suuntaan ohjaavat riittävästi resursoitujen viranomaispalvelut sekä moniammatillinen yhteistyö. Ankkuritoiminta on tehokas ja vakiintunut keino kohdistaa yhteiskunnan palveluja ja tehostaa viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Ankkuritoiminta on moniammatillista yhteistyötä, joka kohdistuu lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennaltaehkäisemiseen. Joissakin tilanteissa kyse voi olla myös nuoren ohjaamisesta pois väkivaltaisesti käyttäytyvästä jengistä. Ankkuria tehdään kaikkien poliisilaitosten alueella ja sitä vahvistetaan edelleen.

Rikostorjunnan keinoin vaikutetaan siihen, ettei jengiytyminen muodosta väkivä- ja kasvualustaa järjestäytyneelle rikollisuudelle. Helsingin poliisiin perustettiin jo vuonna 2018 nuorisoryhmä, joka tutkii keskitetysti kaikki alle 18-vuotiaiden tekemät rikokset yhteistyössä ennalta estävän toiminnon kanssa. Vastaavan kaltainen nuorten tutkintaryhmä on aloittanut toimintansa maaliskuussa 2022 myös Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella. Lounais-Suomen poliisilaitoksella on aloittanut 1.1.2022 uusi ennalta estävän toiminnan yksikkö. Tutkintaryhmille yhteistä on, että nuoren tilanne otetaan kokonaisvaltaisesti haltuun tarvittaessa yhteistyössä eri viranomaisten kanssa.

Keskusrikospoliisin 8.3.2022 julkaiseman raportin mukaan väkivaltarikollisuuden kasvu ei kokonaisuutena näyttäisi liittyvän mihinkään tiettyyn väestöryhmään tai selvärajaiseen paikalliseen

rikosilmiöön. Maahanmuutto ei itsessään lisää tai luo rikollisuutta, ja esimerkiksi pelkästään rikostilastojen ja rikoksen tekijöiden alkuperän välisistä yhteyksistä ei voi päätellä rikokseen johtaneita syitä. Todellisuudessa rikosilmiöiden kehittymisen taustalla on useita erilaisia tekijöitä ja monimutkaisia vaikutusmekanismeja.

Katujengien osalta on erityisesti muistettava, että erilaisia, enemmän tai vähemmän rikoksiin syyllistyviä nuorisoporukoita on ollut aina, ja yleisiltä osin ilmiö ei ole mitenkään uusi, eikä se ole sidoksissa maahantulijoiden määrään.

Helsingissä 29.6.2022

Sisäministeri Krista Mikkonen